

12 Αυγούστου 2015

Η μορφή του Οσίου Παΐσιου από τον αγιογράφο Κωνσταντίνο Ξενόπουλο

/ [Πεμπτούσια](#)

Η αγιοκατάταξη ενός αγίου σημαίνει και την επίσημη τιμή και μνήμη του με ακολουθία, εικόνισμα και όλα όσα προβλέπει η λειτουργική ζωή της Εκκλησίας. Στο πλαίσιο αυτό ο εικονογράφος Κωνσταντίνος Ξενόπουλος φιλοτέχνησε τη μορφή του Οσίου Παΐσιου για τις λειτουργικές ανάγκες που προέκυψαν μετά την εγγραφή του αγιορείτη αγίου στις δέλτους του αγιολογίου της Εκκλησίας.

Με δυναμική πρόσληψη της παράδοσης, η οποία δεν επιδιώκει ένα στείρο εικονογραφικό συντηρητισμό ή αντίστοιχα ένα φιλελευθερισμό, φιλοτέχνησε δύο φορητές εικόνες. Ο τρόπος εικονογράφησης έγινε με αυγοτέμπερα και τεχνική εφαρμογή βυζαντινής και κλασσικής αγιογραφίας. Η μίξη των δύο αυτών τεχνικών έγινε σε συνδυασμό με τα μοναδικά χαρακτηριστικά του προσώπου και της ενδυμασίας του λαοφίλητου αγίου. Το αποτέλεσμα είναι εξαιρετικό και αναδεικνύει με τον καλύτερο ζωγραφικό τρόπο τη μορφή και το χαρακτήρα των υποστατικών ιδιωμάτων του Οσίου Παΐσιου. Ας σημειωθεί ότι ο μαίστρω Κωνσταντίνος Ξενόπουλος είχε γνωρίσει τον Όσιο όταν ήταν σπουδαστής στην Αθωνιάδα Σχολή και ως εκ τούτου είχε εμπειρία της μορφής και όψης του αγίου Γέροντα των ημερών μας.

Ανάμεσα στα χαρακτηριστικά με τα οποία επέλεξε ο Κωνσταντίνος Ξενόπουλος να ιστορήσει τον Γέροντα είναι και το το καλογερικό πλεκτό σκουφάκι του, σημείο που κάνει την εικόνα να ομοιάζει ακόμα περισσότερο με το πρωτότυπο. Σημαντική επίσης είναι η επιγραφή στις εικόνες. Στην πρώτη αγιογραφία ο άγιος Παΐσιος

επιγράφεται ως Αγιορείτης και Σιναΐτης, δίδοντας με τον τρόπο αυτό πληροφορίες από την επίγεια βιοτή του Οσίου, ο οποίος σύμφωνα με το συναξάρι του πέρασε από το Σινά και ασκήτεψε εκεί για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η εικόνα αυτή προορίζεται για τον Αρχιεπίσκοπο του Σινά. Όσον αφορά τη στάση του οσίου αυτή είναι μια στάση ευλάβειας και προσευχής, έτσι όπως τον θυμούνται όσοι τον γνώρισαν.

Στο ίδιο εικονογραφικό ύφος είναι και η τοιχογραφία την οποία τοποθέτησε ο Κωνσταντίνος Ξενόπουλος στον Ιερό Ναό Αγίου Χαραλάμπους Πολυγύρου. Πρόκειται για μια εικόνα σε μουσαμά με τα ίδια χαρακτηριστικά της μορφής και με προσθήκη ζωγραφικού πλάτους στο οποίο φαίνεται το Άγιον Όρος. Η σύνθεση αυτή είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακή γιατί, εκτός του ότι αποτυπώνει με τόση χάρη τη σχέση του αγίου με το Άγιον Όρος, παροντοποιεί και αισθητοποιεί τον Γέροντα με τρόπο ώστε να είναι σε θέση συνομιλίας και σύναψης σχέσης με το θεατή.

Στον τρόπο εικονογράφησης του οσίου Παΐσιου από τον Κωνσταντίνο Ξενόπουλο είναι δυσδιάκριτο να αντιληφθούμε σε ποιο σημείο σταματά η προσωπική εμπειρία και σε ποιο σημείο ξεκινά η εικαστική τέχνη. Γεγονός πάντως που μπορούμε να επισημάνουμε είναι ότι η μορφή του Οσίου Παΐσιου ξαναζωντανεύει και επικοινωνεί με τους θεατές-πιστούς, δίδοντας την αίσθηση της συνεχούς παρουσίας του Οσίου, γεγονός που συνάδει και με το λειτουργικό ρόλο της εικόνας.

Βασίλειος Χάδος